

autorovih riječi: »Od 1974. godine pater Marijan je služio bizantsko-slavenska bogoslužja u kapeli Presvetog Srca Isusova na Fratrovcu. Među njima bilo je i pashalno cjelonoćno bdjenje koje bi trajalo 5–6 sati sve do uskršnjeg jutra.« Sve to je ukazivalo na širinu duha te na svestranost njegove osobe.

Aleksandar Hmilj

Josip Sanko Rabar, *Molitve s ruba. Molitve grešnika i marginalaca: meditacije u stihu*, Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove, Zagreb, 2013, 179 str.

Josip Sanko Rabar (rođen 17. kolovoza 1946. u Zagrebu) hrvatski je književnik i novinar. Piše eseje, pjesme, pjesme u prozi, novele, oglede, pripovijetke, pjesme i pripovijetke za djecu, aforizme, scenarije za filmove, bajke. Djeluje i piše kao slobodni novinar, objavljuje studije, članke, meditacije, kritike, prikaze i osvrtne u svjetovnim i teološkim časopisima, crkvenim i svjetovnim listovima.

Poezija Josipa Sanka Rabara u novoj knjizi uranja čitatelja u perspektive, svjetonazore i intimne trenutke pedesetero raznovrsnih ljudi, tj. molitelja koji obuhvaćaju čitav niz zanimanja, uvjerenja i društvenih položaja — od *agnostika*, *bludnice*, *inkvizitora*, preko *mistika*, *starca* i *plaćenoga ubojice* pa sve do *samoga sebe* — te na intrigantan način propitkuje njihov odnos prema Svjetlu svijeta, prema Onomu pred kime svi moramo jednom pognuti glavu — u suzama ili s osmijehom — Bogu.

Rabar se bez susprezanja suživljava s brigama i bespućem svakoga pojedinog molitelja i oertava stihovima njihov stav prema ljudima, životu i, naravno, Bogu. Svaka pjesma, gotovo psalmički, otvara se nekom mišlju prema Stvoritelju. Nekada je to otvoren i iskren upit, potvrda

vjere, nekada je to skeptično izrugivanje, nekada intelektualni i emocionalni pokušaj negacije bilo kakvoga vrhovništva. Međutim, uvijek, baš uvijek, što je usprkos svim životnim turbulencijama, čini se, i stav samoga pjesnika, svaki molitelj, bez obzira na mjesto, vrijeme i okolnosti, svoju molitvu završava sa zrnom nade, izjavom, krikom ili upitnikom, ali s otvorenim krajem, u kojem iskreno moli za pomoć, razumijevanje, pruženu ruku Spasitelja.

Jer čak ni *mrziteljica*, *okultist*, *sebičnjak*, *mučitelj* ili *ateist* ne ostaju zaključani u sebe, i oni kao da barem naslućuju kako postoji nešto više, netko viši, tko vidi i zna, tko ih voli i ne osuđuje: »Ne, odviše te štujem da bih vjerovao da postojiš« veli *ateist* i u toj paradoksalnoj izjavi priznaje svoje nutarnje svjetonazorske sukobe.

Pjesme su pisane u monološkoj formi, prepune snažnih metafora i hiperbola koje savršeno dočaravaju sve tegobe i sumnje kroz koje prolaze molitelji. One su poput prototipova ili arhetipova, budući da je u svakoj moguće pronaći istinsku jezgru stvarnosti, ulomak promišljaja koji zasigurno u nekoj mjeri postoji u svakom navedenom molitelju, što govori koliko je truda Rabar uložio u suživljavanje sa svakom osobom. U ovoj zbirci progovara iskusni pjesnik, pun životnoga i umjetničkog iskustva koje je uspješno utkao u stihove. Može se reći »utkao« jer zbirka je poput prelijepe tapiserije prožete prepoznatljivom (teškom) stvarnošću svijeta i plejadom ljudi koji nas okružuju, kao i pjesnikovim razmišljanjima i vjerom koja se posebno zrcali na kraju svake pjesme.

Leo Juko